

Zprávy, informace, oznámení

Vedení SKM UP a UP se sešlo se studenty

V souvislosti se zveřejněním petice (anonymní dokument, jak jsme uvedli v minulém čísle Žurnálu, se 11. 3. stal díky oficiálnímu předání vedení SKM UP petici) se 12. 3. sešli v prostorách Šmeralovy koleje zástupci studentů s vedením Správy kolejí a menz a Univerzity Palackého. Doc. L. Dvořák, rektor UP, v úvodu osvětlil současnou nepříznivou finanční situaci UP. Ta je důsledkem částky, kterou obdrží UP a poté SKM UP z MŠMT (viz ŽUP č. 19). K problému zdražování kolejného se velmi podrobně vyjádřila ředitelka SKM UP ing. B. Pirklová a kvestor UP ing. J. Jirka.

I po konkrétním vyjádření se studenty v následné diskusi snažili vedení UP a SKM UP přesvědčit, aby vzhledem k jejich sociální situaci bylo zvýšení kolejného oddáleno. K „drastickému“ navýšení se poté opět vyjadřovala ing. Pirklová, která mj. poskytla všem přítomným k nahlédnutí ceník, jenž obdržela na nedávné schůzce ředitelů kolejních zařízení ČR se zástupci MŠMT. Pro porovnání jsou v něm obsaženy částky kolejného všech kolejních zařízení České republiky (viz tabulka). Z ceníku je jasné, že i po nepříjemném zdražení zůstanou olomoucké koleje v republice druhyými nejlevnějšími.

VŠ	kolejné v roce 1998 (v Kč)		od data
	buňkový systém	bez. soc. zařízení	
UK Praha	787–1016*	216–668*	1. 9. 1998
ČVUT	1170	780	1. 3. 1998
VŠCHT Praha	750–1100		1. 9. 1998
VŠE Praha	700	350–650	1. 3. 1998
ČZU Praha	700–1000	500–800	1. 3. 1998
MU Brno	550–735**	140–470**	1. 3. 1998
VUT Brno	720–1010	540–740	1. 3. 1998
MZLU Brno	840–1000	510–750	1. 3. 1998
UP Olomouc	540–750	390–540	1. 4. 1998
	630–930	480–630	1. 7. 1998
TU Ostrava	450 3L	420 3L	1. 3. 1998
	540–720 2L	480 2L	
UP Pardubice	800–900	500–650	1. 4. 1998
UK Hradec Králové	800–1000	500–700	1. 9. 1998
TUL Liberec	700–800	500	1. 4. 1998
UJEP Ústí n. Labem	800–900	500–600	1. 4. 1998
ZU Plzeň	818–1091	546–786	1. 4. 1998
JU České Budějovice	800 500	1. 3. 1998	

* Částky uvedené u UK Praha budou navýšeny o 10% až 20%.

** Částky uvedené u MU Brno budou navýšeny o 40%.

M. Poláková

Habilitace

Lékařská fakulta UP

Ve čtvrtek 26. 3. 1998 se na zasedání Vědecké rady LF UP v posluchárně Neurologické kliniky LF (I. P. Pavlova 6, Olomouc) uskutečnila habilitační řízení.

V 10.00 proběhne dokončení habilitačního řízení **doc. MUDr. Zdeňka Fryšáka, CSc.**, docenta I. interní kliniky LF UP, v **oboru vnitřní nemoci** obhajobou práce *Klinické zkušenosti s diagnostikou a léčbou tumorů nadledvin*. Přednáška bude přednesena na téma *Incidentalom nadledvin – aktuální pohled na diagnostiku a léčbu*. Oponenty jsou prof. MUDr. J. Marek, DrSc. (III. interní klinika 1. LF UK Praha), RNDr. R. Hampel, DrSc. (Endokrinologický ústav AV ČR Praha), a doc. ing. H. Fingerová, CSc. (Porodnicko-gynekologická klinika LF UP Olomouc).

V 11.00 hod. se uskutečnilo dokončení habilitačního řízení **doc. MUDr. Ivo Šimka, CSc.**, docenta II. interní kliniky LF UP Olomouc, v **oboru vnitřní nemoci** obhajobou práce *Dietační vláknina v klinické praxi a experimentu*. Přednáška bude přednesena na téma *Substituční léčba insuficience zevní sekrece pankreatu*. Oponenty jsou doc. MUDr. V. Jirásek, CSc. (I. interní klinika VFN Praha) a prof. MUDr. B. Fixa, DrSc. (II. katedra interních oborů LF UK Hradec Králové).

Ve 12.00 hod. bude **MUDr. Ivan Malý, CSc.**, vedoucí asistent chirurgického oddělení ÚVN Praha, obhajovat habilitační práci v **oboru chirurgie Etika a chirurgie**. Přednáška bude přednesena na téma *Etika zavádění nových diagnostických a léčebných postupů v chirurgii*. Oponenty jsou prof. PhDr. H. Haškovcová, CSc. (Husitská fakulta teologická Praha), a prof. MUDr. V. Král, CSc. (I. chirurgická klinika LF UP Olomouc).

S habilitačními pracemi je možno se seznámit na odd. vědy a výzkumu Děkanátu Lékařské fakulty UP, tř. Svobody 8, Olomouc.

-lf-

Jen několik řádků

Obráceně

Většinou se nejdříve vyspraví porušené zdivo, obnoví se potřebná instalace elektřiny či plynu, potom se připevňují úchytky k zavěšení světel, přístrojů... a na závěr se vymaluje – aby bylo čisto, opraveno a aby to všechno zase fungovalo. Navzdory této logice byl v uplynulých týdnech v prostorách RUP k vidění postup zcela obrácený – nejdříve se vymalovalo a uklidilo, potom se vrtalo, sekalo a sádrovalo, znovu se uklíželo, pak se montovaly elektrické vysoušeče, znovu se uklíželo... a už pomalu ani není znát, že se před měsícem malovalo, uklíželo... a vyplácela mzda – nejen malířům a uklízečům, ale i těm, kteří takto rozhodli.

Obrácený postup je, jak se zdá, bohužel vžitý i při rozhodování o zásadnějších projektech, než jsou toalety na RUP. Vybudují se např. počítačové sítě, ústřední knihovna, audiovizuální centrum etc., a po čase se začne do hotové struktury – obrazně řečeno – vrtat, sekát, sádrovat, uklížet (nebo „konzervovat“?)...

A brzy už možná ani nebude poznat, že tady kdysi nějaké Informační centrum UP bylo.

V. Mazochová

Vnitřní granty UP na rok 1998

V následujícím seznamu je v závorce za názvem projektu uvedeno datum narození autora a přidělená částka.

Přírodovědecká fakulta

Mgr. Zdeněk Trávníček, Dr.: Jednojaderné a vícejaderné dialkylidithiofosfáty niklu s N-donorovými ligandy – jejich syntéza, struktura a vlastnosti (1964, 35 tis.)

Mgr. Milan Veselý: Výzkum behaviorálního mechanismu „rain-harvesting“ u agam r. *Trapelus* (1967, 20 tis.)

Mgr. Radek Zbořil: Studium tvorby beta-oxidu železitého a dalších forem oxidu železitého při tepelném rozkladu síranu železitého (1973, 125 tis.)

Mgr. Ivona Velecká: Populační dynamika vodních měkkýšů (*Mollusca*) – biologické a matematické aspekty výzkumu (1971, 50 tis.)

Mgr. Dagmar Jančová, Mgr. Michaela Sedlářová: Cytopatologické a patobiochemické aspekty interakce rostlin a fytopatogenních hub (1973, 87 tis.)

Mgr. Radomír Halaš, Dr.: Studium vlastností relačních struktur a algeber (1967, 70 tis.)

Mgr. Michaela Bobková: Matematické modelování úlohy svázané termopružnosti, variací nerovnice a optimálního řízení (1977, 60 tis.)

Mgr. Zdeněk Smékal, Dr.: Příprava a fyzikálně-chemické studium nových polyjaderných komplexů mědi s oxalátem jako můstkovým ligandem (1970, 30 tis.)

-kl-

Pokračování v příštím čísle

Právní poradna

V minulém čísle Žurnálu UP jsme se na vedoucího právního odd. UP JUDr. L. Antonů obrátili s dotazem, jak používat v současné době akademické tituly získané na českých vysokých školách a v zahraničí. Dnes publikujeme pokračování odpovědi, která si všímá problematiky užívání zahraničních titulů v tuzemsku a uvádění titulů získaných na české (slovenské) vysoké škole v zahraničí:

Problematika užívání zahraničních titulů je ještě podstatně složitější, neboť je řešena mezinárodními smlouvami a nostrifikačními předpisy českého práva.

Z hlediska titulů získaných v zahraničí jsou jejich nositelé oprávněni je užívat v podobě, ve které je získali a která je uvedena na příslušném dokumentu. Pokud bylo zahraniční vysokoškolské vzdělání nostrifikováno, používá se titul v souladu s nostrifikačním osvědčením. Poněkud jiná situace je v případě, že se titul získal na české (slovenské) vysoké škole překládá do cizího jazyka. Při uvádění titulu jako součásti jména se uvádí oficiální titul bez překladu (většinou ve zkratce). Pouze v informačním textu, jenž vysvětluje obsah titulu lze použít přiměřeného překladu.

-mav-

Zprávy, informace, oznámení**Do zahájení Academia filmu zbývá 52 dní****Stručně****Na závěr práce výběrové komise Academia filmu**

Práce výběrové komise je každoročně náročná, protože představuje první setkání se soutěžním materiálem a právě na ní záleží, jak bude vlastní soutěž připravena. Jedno ovšem výběrová komise ovlivnit nemůže: jaké snímky budou do soutěže nabídnuty. A proto také každoročně má přihlášený materiál poněkud jinou podobu a práce výběrové komise se do jisté míry liší.

V letošním ročníku bylo do soutěže různými zadavateli nabídnuto 109 snímků (z toho 83 české proveniencí a 26 zahraničního původu). Pozoruhodné je, že v této kolekci snímků zcela jednoznačně z hlediska tematiky převažovala díla orientovaná do oblastí humanitních věd a jen část (zhruba čtvrtinu) představovala díla s tematikou lékařskou, přírodovědeckou a tělovýchovnou. Po letech, kdy zejména lékařská a přírodovědecká tematika byla výrazně zastoupena, je to zřejmě změna jak ve filmové, tak televizní produkci. Charakteristická je pak také změna v žánrové oblasti. Naprostou převahu mají díla populárně vědecká, méně jsou zastoupeny snímky s didaktickým zaměřením a prakticky nejišťujeme využití audiovizuálních médií

jako postupu vědeckého výzkumu. Zdá se, že didaktické aspekty se dnes již přesouvají jednoznačně do oblasti multimediálních počítačových programů a vizualizace jako prostředek výzkumu si zřejmě hledá také jiné cesty a formy, takže vlastní doménou filmových a televizních děl se stává popularizace vědy. Tato změna není na škodu věci, protože i díla populárně vědecká mohou být využita jako výuková a audiovizuální zpracování materiálu (například sociologického) není sice metodou výzkumu, ale může přinést materiál ke zkoumání. Se zaměřením Academia filmu se mýjí tedy pouze dosti početné záznamy doplněné skrovnou obrazovou kulisou, které jsou spíše svědectvím sympatií nebo antipatií svého tvůrce k některé zajímavé osobnosti nebo k některé aktuální otázce, bez snahy přinést alespoň objektivně zachycený a utříděný materiál.

Ukončením práce výběrové komise byl učiněn první krok k realizaci letošního ročníku přehlídky. Bude nyní záležet na mezinárodní porotě, jak dokáže vyhledat a zhodnotit v tomto bohatém souboru snímků to, co si zaslouží pozornosti a co nově a podnětně audiovizuální tvorbu tohoto zaměření u nás i v zahraničí rozvíjí.

Prof. PhDr. Eduard Petruš, DrSc.,
předseda výběrové komise AFO

Ve čtvrtek 19. 3. 1998 se na svém zasedání sešlo **Kolegium rektora UP**, které mělo na programu informace o zařízeních na Pástvinách a v Karlově, rozbor hospodaření UP a fakult v roce 1997 aj.

* * *

V pátek 20. 3. proběhl na Rektorátě UP **seminář věnovaný Evropskému systému transferu kreditů (ECTS)**, který vedli J. Reilly (Velká Británie) a P. Bonde (Dánsko). Oba hosté navštívili UP v rámci pilotního projektu ECTS, iniciovaného Evropskou komisí a informovali o hlavních principech systému ECTS, o postojích Evropské komise a evropských univerzit, jakož i o základních strategiích při zavádění kreditního systému.

* * *

V pondělí 23. 3. 1998 přijme rektor UP doc. RNDr. L. Dvořák, CSc., **zástupce Univerzity z Nebrasky**, se kterou má UP již dlouhodobé kontakty. Na pracovní návštěvu přijíždí Jim Roark, prorektor pro akademické záležitosti, Gaylen Hadley, děkanka obchodní fakulty a Jerry Fox, vedoucí kanceláře zahraničních styků, kteří budou jednat o další možné spolupráci obou univerzit.

-mav, jh-

O čem se mluví**Stanovisko kvestora UP k dopisu majitelů objektu v Černovíře**

Akademický senát UP byl na svém posledním mimořádném zasedání prostřednictvím své předsedkyně seznámen s dopisem majitelů budovy sloužící jako vysokoškolské koleje v Černovíře, který je reakcí na články uveřejněné v MF DNES a Hanáckých novinách 28. 2. a 7. 3. 1998. V dopise, který Hanácké noviny zveřejnily v sobotu 14. 3. a jehož kopii obdržela také redakce Žurnálu UP, se majitelé distancují od některých informací, uveřejněných v uvedených periodikách. (Viz také *Zakonzervovat IC ÚP?*, str. 1) O stanovisko jsme v této souvislosti požádali **kvěstora UP ing. J. Jirku**:

Ke zkrácení informací došlo zcela zřejmě ze strany tisku. Pro upřesnění skutečností uvádím:

Kvěstor UP informoval příslušného redaktora na jeho dotaz pouze o tom, že UP neprodlouží smlouvu s pronajimateli ze dvou důvodů. Jednak s ohledem na problémy s vytižením objektu (nikdy nebyl zcela zaplněn, studenti nemají o ubytování v této lokalitě zájem – viz i doplňující informace ing. Jasného z SKM v téže článku), jednak s přihlédnutím k současné ekonomické situaci UP je provozování pronajatého objektu příliš drahé. O „přemrštěných požadavcích“ pronajimatelů ani jednáních s nimi v poslední době (skutečně žádná neproběhla) nebyla v žádném z rozhovorů řeč.

Skutečná vytiženost koleje byla 84% (ve srovnání s 99% vytižeností ostatních objektů), celková ztráta z hospodaření olivem nízké vyti-

ženosti a ceny nájmu byla 762 tis. Kč. I přesto, že zde byli ubytováni převážně studenti prvního ročníku, bylo zde průběžně 10 až 20 lůžek z celkové kapacity 103 lůžek volných. Studenti se ihned po uvolnění míst na jiných kolejích přestěhovali s poukazem na ne příliš bezpečné okolí, na zhoršenou dostupnost díky snížení intervalů MHD. Tyto problémy trvaly po celých 5 let nájmního vztahu.

Pokud se týká spolupráce s pronajimateli v době těsně po povodni, padla při rozhovoru zmínka, že vzájemná jednání v té době byla obtížná, ale bez upřesnění důvodů. Ve skutečnosti došlo po povodních ke dvěma zásadním nedorozuměním. SKM skutečně nevěnovala „zachraně“ zatopených lůžkovin, prádla a matrací v době ihned po povodních pozornost. Tyto předměty byly povodní zcela zničeny a nesměly být podle vyjádření hygieny použity pro další provoz. Navíc SKM, která měla zasaženo celkem 10 objektů, věnovala v té době pozornost materiálům v ostatních objektech, které se daly pro další použití ještě zachránit. Požadavky UP na formu opravy objektu, aby vyhovoval všem podmínkám hygieny, které byly podle smlouvy na pronajimatelích, byly v té době z jejich strany několikrát zpochybňovány a v plném rozsahu provedeny nebyly. Určitou část prací, které byly pro zahájení provozu nutné, proto musela provést SKM UP sama.

Konkrétně: V souladu s nájmní smlouvou měl pronajimatel zajistit úplné odstranění následků povodní na vlastní náklady, SKM UP se

pak měla postarat o svůj majetek v objektu (což s výhradou uvedenou výše učinila). Nutné práce ze strany pronajimatele však vážily, proto SKM UP zajistila některé činnosti ve své režii – strhávání zabahněných koberců, strhávání dřevěné podlahové krytiny, oprava všech vodou poškozených dveří v přízemí objektu, opravy dřevěného obložení v přízemí, opravy vnitřních omítek, malby. Na náklady SKM UP byl rovněž proveden dvojnásobný protiplísňový postřik. Revizní práce elektro a seřízení elektroosmózy bylo záležitostí SKM, která je také zajistila. Náklady na činnosti, které měl zajistit pronajimatel a které provedla SKM ve výši cca 60 tis. Kč, nebyly pronajimateli ani přefakturovány, navíc byl hrazen nájem i za dobu, po kterou nájemce, tj. SKM, nemohl objekt užívat (tato záležitost ještě čeká na projednání). Bez podílu prací SKM UP by tedy pronajimatel objekt včas nezprovozoval.

Ke snížení ubytovacích kapacit pro akad. rok 1998/99 oproti roku předchozímu nedochází. Od nového akad. roku by mělo dojít ke směně objektů mezi SKM ÚP a SZŠ, která přinese min. 90 lůžek navíc. Byla zvýšena kapacita koleje Rošického (přidání lůžek), upravují se prostory dosud užívané k jiným účelům (zázemní menzy, přízemí koleje Gen. Svobody a JLF). V rezervě je úvaha o zvýšení kapacity Chválkovic přidáním jednoho lůžka do větších pokojů (zvýšení kapacity o 42 lůžek).

-mav-

Události

Nový interdisciplinární seminář na CMTF

Cyriometodějská teologická fakulta UP byla vybrána Templetonovou nadací (USA), aby v tomto akademickém roce uspořádala interdisciplinární seminář **Dialog mezi vědou a náboženstvím**. Semináře dr. ing. Františka Mikeše (Eastern Laboratories, Inc. Springfield, MA, USA), probíhají na fakultě v tomto semestru vždy první dva týdny v březnu a první dva týdny v květnu. Mezitím je dr. Mikeš s posluchači v kontaktu z USA pomocí výuky distanční metodou, tj. listservu a webové stránky <<http://www.elabs.com/van>>.

Téměř exponenciální rozvoj v přírodních vědách, vědách o člověku a informatice, jakož i problémy, které s sebou věda přináší (např.

v ekologii a v genetice), vyvolávají jak ve vědecké komunitě, tak ve společnosti, otázku, že snad ke komplexnosti našeho pohledu na svět ještě něco schází. Ve své většině však ve vědeckém světě dosud stále ještě přetrvává názor, že svět, popisovaný přírodními vědami, je nepřátelský náboženství, zvláště křesťanství. Seminář se právě touto problematikou, v kritickém promyšlení vztahu věda-náboženství, zabývá a provádí posluchače od nešťastné minulosti do současnosti a klade si za úkol položit u posluchačů základy k tomuto dialogu. Kurz vychází z minulosti, kdy obě disciplíny byly zcela odcizeny a v nepřátelství, a v kontrastu k této době je zdůrazňován aspekt po-

kory, který je podmínkou sine qua non pro obě strany, aby tento dialog zátěž minulosti přemostil, připravil půdu k vzájemnému naslouchání a konečně ke spolupráci. Do nedávna se totiž předpokládalo, že věda a náboženství jsou dva mimoběžné světy, které se nikdy, nikde a v ničem neprotloukají, a tudíž, že mezi nimi nelze stavět most. Spíše byly vždycky vyjadřovány rozdíly a reprezentanti vědeckého světa by si nedovolili otevřený dialog, protože jim v tom bránila navyklá pravidla, nevysslovovat se o ničem, co nelze testovat. A nešťastná minulost, kdy místo dialogu, např. s Galileem nebo Darwinem, představitelé náboženského světa zvolili raději represí, jenom dále přispěla k upevnění statu quo. Na druhé straně, s příchodem fyziky elementárních částic, astrofyziky, kosmologie a kvantových věd, se v jedné části vědeckého světa postupně začalo otevírat pole hraničící s ním, co nás přesahuje, s posledním realitou, o které mluví náboženství. Člověk tak najednou dochází k předělu, kde si už nedovede představit svým rozumem hmotu na úrovni experimentů a testů, které s ní provádí. Toto opouštění redukcionismu vědou nezůstalo nepovšimnuto teologií, a tak se na několika prestižních univerzitách vyvinula první centra, kde se mezi těmito doposud nevídanými hosty, vědou a náboženstvím, dialog více jak deset let už vyvíjí. Snad je zde vhodné, za náboženský svět, citovat papeže Jana Pavla II., který říká, že „jediné dynamický vztah mezi teologií a vědou podpoří integritu obou disciplín... každý, kdo čte dějiny minulého století musí vidět, že je krize nad námi oběma“. A za vědce zase stojí citovat Alberta Einsteina, který se též vyslovil pro dialog, když řekl, že „věda bez náboženství je slepá a náboženství bez vědy kulhá“.

F. Mikeš <fmikes@elabs.com>

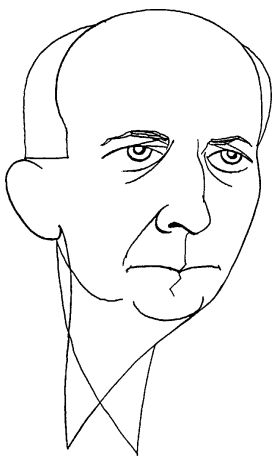
Ohlédnutí za Konferencí o díle Jana Čepa

Už druhou literárněvědnou konferencí v tomto akademickém roce uspořádala Filozofická fakulta UP. Po říjnové králikovské (sborník z ní právě vyšel) pod záštitou Katedry bohemistiky FF UP to tentokrát ve dnech 9. – 10. 3. byla konference čepovská, organizovaná Katedrou teorie dějin a dramatických umění FF UP ve spolupráci s Obcí moravskoslezských spisovatelů.

Z předem ohlášených plných tří desítek příspěvků jich nakonec odeznělo jen dvaadvacet, resp. třidvacet, neboť nepřítomnost devíti(!) řečníků vytvořila prostor neplánovanému vystoupení F. Kautmana. (Medo-vy *Eseje Jana Čepa* za nemocného autora přednesl jeho přítel MUDr. A. Volkman.)

Jednáni konference zahájil jménem vedení FF UP předseda AS UP doc. PhDr. J. Štefanides a po něm se ujal prof. PhDr. E. Petřů, CSc., řízení úvodního bloku. Ten obsahoval obecněji koncipované referáty, směřující k širšímu literárněvědnému uchopení Čepova odkazu: J. Svoboda (Ostravská univerzita), *Polarita cizosti a domova v díle Jana Čepa*; F. Valouch, *Čepovo pojetí času*; E. Petřů, *Literárněvědná relevance Čepových esejů*. Poté vystoupil reprezentant slovenské literární vědy J. Vanovič s bergsonovským *Durée Jana Čepa* a po něm host z brněnské PdF MU K. Komárek opět na téma Čepovy esejistiky, tentokrát o jejím vzájemném poměru s beletristikou. Dopolední jednání pak uzavřel P. Cekota (*Rozhraní dramatického meziprostoru Čepových próz*).

V úvodu odpoledního bloku, řízeného básníkem a publicistou PhDr. Z. Rotreklem, zazněl esej J. Meda, po němž na téma kompoziční relevance tématu smrti v novele Jakub Kratochvíl upozornil E. Všeticka. H. Kupcová z PdF UK analyzovala na základě aplikace teoretických postupů a kategorií slovenského badatele P. Zajace *Vnější a vnitřní region v novele Děravý plášť*. A. Pištoftová zkoumala možnost závislosti Čepova románu Hranice stínu na stejnojmenném románovém díle Josepha Conrada. F. Bráblík v široce pojaté esejí vřadil Čepovu Hranici stínu do souvislostí a tradic evropské kultury. Závěr pondělního odpoledne patřil kolegům z opavské Slezské univerzity: D. Vlašínova se soustředila na analýzu *Ženských hrdinek v drobných prózách Jana Čepa*, J. Urbanec se naopak zaměřil na ženské postavy z Hranice

stínu. Upozornil též na některé reálné předobrazy Čepových hrdinek. Po krátké diskusi, již se neaktivněji účastnil A. Kratochvíl (Mnichov, SRN), předsedající uzavřel první den jednání a vyzval zúčastněné k návštěvě představení filmu režiséra Martina Müllera, natočeného podle Čepovy předlohy, Hranice stínu (1996).

Úterní dopolední jednání mělo opět nového předsedajícího: M. Trávníčka, editora Čepovy pozůstalosti a autora jeho monografie, který na závěr tohoto „svého“ bloku přednesl materiálovou *Zprávu o vzájemné korespondenci Jana Čepa a Bedřicha Fučíka*. Škoda, že kontinuita lingvisticky zaměřených referátů *Specifičnost Čepova textu* (J. Kořenský) a *Vývoj Čepova textu* (K. Hádek) byla z technických důvodů narušena a *Odrak počitů osamělosti v jazykové stránce povídek Jana Čepa* opavské I. Kolářové a příspěvek P. Hory *K některým aspektům slovesného umění Jana Čepa* mohly zaznít až po memoárových vstupech A. Kratochvíla a Z. Rotrekla.

Řízení odpoledního finále se ujal doc. PhDr. F. Valouch, CSc., zodpovědný vůbec za dramaturgii celé konference, vnějšími okolnostmi dosti atakované. (Předvídat nepředvídatelné se nedá.) O *Počátcích Jana Čepa v ostravském tisku* informoval ostravský D. Šajtar a o vzájemné korespondenci Jana Čepa s Janem Zahradníčkem L. Soldán (Ústav dějin české literatury AV ČR v Brně). V závěrečném diskusním příspěvku L. Pavera (Slezská univerzita) přislíbil k otištění v příloze plánovaného sborníku přichystat edici vzájemné korespondence mezi Janem Čepem a Josefem Vašicou. Spisovatelka L. Klukanová přednesla své poetické vyznání vztahu k Čepovi a s krátkou vzpomínkou na trojí své setkání s ním se přihlásil básník B. Pavlok.

V závěrečném slovu doc. PhDr. F. Valouch CSc., poděkoval shromážděným za účast, především studentům, jichž se za dobu jednání několikrát sešlo tolik, že nepostačovala kapacita míst v sále. Vyslovil také naději, že konference a zejména sborník materiálů z jejího jednání, bude zdrojem dalšího čepovského bádání.

P. Hora

Kresba J. Opletalové zhotovená v únoru 1998 pro účastníky olomoucké konference o díle Jana Čepa

Pozvání na kulturní akci

V pondělí 23. 3. vystoupí v 10.00 hod. v aule FF UP známá rakouská herečka **Brigitte Antoniová**, která uvede divadelní inscenaci románu *Späte Gegend* Lidý Winiewicz – autorky četných divadelních a televizních her vyznamenané mnoha cenami.

Hra *Späte Gegend* je pro jazykovou srozumitelnost a retrospektivní pohled do historie Rakouska obzvláště vhodná pro studenty studující německý jazyk. Österreich-Bibliothek FF UP srdečně zve všechny své příznivce na tuto významnou kulturní událost, kterou sponzoruje Rakouský kulturní institut.

M. Keprtová

Akce Spolku mediků

Spolek mediků UP uspořádal 4. 3. 1998 zdařilou akci. Prof. MUDr. R. Koďoušek, DrSc., z Ústavu patologie LF UP přednášel o prionech a jimi vyvolaných chorobách. Mediků přišlo snad přes 80 a diskuse nebrala konce. Profesor byl neobyčejně potěšen zájmem a neutuchající zvědavostí studentů. Zdá se, že právě tudy může vést jedna z osvědčených cest k aktivaci studentské obce. Motivací je zájem o nejnovější vědecké poznatky a praktické zkušenosti z úst odborníka, jehož výzkumné a diagnostické výsledky přijímá mezinárodní lékařská komunita několik desetiletí.

-mh-

Z vědeckých pracovišť UP

Problematika toxikologická a soudně lékařská

Na naše dvě otázky odpovídá přednosta Ústavu soudního lékařství a medicínského práva LF UP prof. MUDr. Alois Kosatík, CSc.

Na čem právě pracujete?

Chtl bych nejprve uvést, že od počátku mého působení v soudním lékařství, což je, bohužel, více než 30 let, je mým hlavním odborným i výzkumným zájmem toxikologie, do níž mne již jako demonstrátora uvedl tehdejší odb. asistent našeho ústavu MUDr. Jaroslav Opavský.

Hlavním a trvalým výzkumným zaměřením soudně lékařské toxikologie (a tedy i mého) je analýtika nových medikamentů a jiných chemických toxů včetně drog se zaměřením na jejich průkaz, identifikaci a stanovení v biologickém materiálu.

Dalším dlouhodobým zájmem, vynuceným situací v rámci společnosti, jsou v oblasti soudně lékařského posuzování znalecké posudky lékařské fakulty. Zde je důležitá především spolupráce odborníků z různých medicínských disciplín a stálá integrace nových diagnostických a léčebných postupů do oblasti posuzování pro potřeby trestního i občanského práva. Můžeme s dobrým svědomím říci, že náš ústav a naše fakulta má v tomto

náročném a odpovědném posuzování dobré jméno, o čemž svědčí řada žadatelů z celého státu od Ústí n/L po Ostravu.

Nesmíme zapomenout na laboratorní metody v našem oboru, a to zvláště na moderní analýzu DNA umožňující identifikaci lidského jedince jako pachatele či oběti trestného činu. Protože je v tomto ohledu žádoucí také inovace výuky, usilujeme o získání grantu z FRVŠ. Na tomto poli je pro nás neobyčejně cenná spolupráce s Ústavem lékařské genetiky a fetální medicíny LF UP doc. MUDr. J. Santavého, CSc.

V oblasti analytiky drog spolupracujeme s vedoucí Národní referenční laboratoře pro toxikologii v Praze ing. M. Balíkovou, CSc. Pro mezinárodní spolupráci vedle naší účasti na kongresech doma i v zahraničí je vhodným polem The International Association of Forensic Toxicologists, v níž je regionálním zástupcem pro ČR a SR RNDr. B. Smysl, CSc., z našeho ústavu.

Vlastně již za samozřejmou považujeme spolupráci jak ve výuce, tak ve výzkumu s Ústavem farmakologie, s Ústavem lékařské chemie a biochemie naší LF UP a s chemickými katedrami PřF UP.

V oblasti medicínsko-právní je to spolupráce především prof. MUDr. JUDr. L. Neoral, DrSc., s Právníkou fakultou UP a dále jeho rozsáhlé mezinárodní aktivity na půdě Světové asociace medicínského práva.

Mohl byste přiblížit některý z posledních výsledků vaší práce?

Na 74. Jahrestagung der Deutschen Gesellschaft für Rechtsmedizin in Aachen (BRD), jsem měl přednášku „Gutachten der Medizinischen Fakultät“ (spoluautor prof. Neoral). Na 46. farmakologických dnech v Olomouci (1996) jsem vystoupil s přednáškou „Slizotvorné látky, jejich působení a rizika“. Na sympoziu „Soudní lékařství“ (1997) k 70. narozeninám prof. MUDr. JUDr. L. Neoral, DrSc., jsem přednášel o „Srdečním postižení jako zvláštním osobním stavu při akutní smrtelné otravě“.

Z publikací poslední doby: Smysl, B., Kosatík, A., Zedníková, K.: Toxicological Emergency Service in Olomouc. *Advances in Forensic Sciences, Volume 5 Forensic Chemistry*, Verlag Dr. Köster, Berlin 1995, str. 4–7. Ondra, P., Zedníková, K., Kosatík, A.: Two Alprazolam Associated Fatalities. *Bulletin TIAFT* (1997), vol. XXVII, 3: 4–5.

-mh-

Rozhovor

Pád frankismu očima českého historika

Vedoucího katedry vždy potěší, má-li některý z členů katedry úspěch, ať už se jedná o vědeckou, pedagogickou, organizační nebo publikační činnost. V poslední době mi takovou radost přinesla kniha Jiřího Chalupy „Jak umírá diktatura. Pád Frankova režimu ve Španělsku“. Mohu ji s čistým svědomím doporučit každému, kdo má rád literaturu faktu. Na knihu vyšly koncem minulého roku příznivé recenze; ze dvou z nich citujeme na této straně.

Položil jsem Jiřímu Chalupovi několik otázek týkajících se této knížky i jeho současné práce.

Kniha o Frankovi navazuje na tvé předcházející práce. Můžeš je stručně charakterizovat?

Drtivá většina mých textů (Dějiny a současnost, Historický obzor, Respekt) je vlastně zaměřená na jediné téma, které bych zjednodušeně nazval selhání demokracie. Ať už se zabývám španělským diktátorem Frankem, argentinským populistou Perónem, baskickými teroristy z ETA či italskou mafií, obecně vzato se vždy jedná o osoby – a jejich početné příznivce – které se v demokratickém kabátě cítí poněkud těsně a touží po změně krejčovského salonu.

Proč právě diktatury a selhávání demokracie?

Zčásti jsou mé důvody cynicky pragmatické. Každý začínající novinář dobře ví, že vražda prodává vydání mnohem lépe než zpráva o slušné paní, která přinesla na policii ztracenou peněženku, zkrátka, že podstatně více „táhnou“ požáry než reportáže o vzorně se připravujícím hasičském sboru. Ale vážněji, Karl Jaspers kdysi pravil, že „dějiny člověka jsou nedorešeným pokusem být svobodným“. Mě na novodobé historii skutečně nejvíce přitahují právě hraniční situace – války, ekonomické krize, momenty, kdy dochází ke zhroucení stávajících morálních i filozofických žebříčků hodnot – protože právě tehdy je

demokracie podrobována nejdůležitější zatežkávací zkoušce. Přiznávám, že největší zájem ve mně vzbuzují právě ony případy, kdy těžce zkoušená demokracie nápor nevydrží a je jí třeba později, po více či méně dlouhém období diktatury a autoritativních vlád, znovu obnovovat. A to přesto, nebo snad právě proto, že stále ještě vidím v demokratickém uspořádání to nejmenší z existujících zel. Pokud ovšem o skutečné demokracii na konci našeho milénia lze ještě vůbec mluvit. Woody Allen na toto téma pronesl svého času velmi moudrou a velmi sarkastickou větu: „Je nepochybné, že nejlepším systémem pro spravování lidské společnosti je demokracie. Ale ten, který máme v Americe, také není k zahození.“

Na čem teď pracuješ?

Píšu pro Nakladatelství Lidové noviny knihu o dějinách Argentiny, Chile a Uruguaye, která by měla, zřejmě na počátku roku 1999, vyjít v rámci edice Dějiny států. Je to poměrně příjemná a zajímavá práce, i když přiznávám, že rozsah tohoto „díla“ mne poněkud děsí. Jedná se o nějakých 500–600 stran knižního formátu, což je takové množství textu, s jakým jsem zatím měl co do činění pouze jako čtenář. Ale nepřestávám věřit, že vše se v dobré obrátí a že moje knížka edici, která si zatím z komerčního hlediska vede až překvapivě zdatně, neudělá ostudu.

J. Černý

Pohled odjinud

Ohlasy

Vydání publikace „Jak umírá diktatura. Pád Frankova režimu ve Španělsku“ J. Chalupy (viz *Pád frankismu očima českého historika*) vzbudilo kladné reakce mnohých recenzentů. Pro ilustraci přinášíme výňatky z recenzí uveřejněných v některých českých listech:

„... Není proto náhoda, že Jiří Chalupa, autor knihy *Jak umírá diktatura*, věnované pádu frankistického režimu ve Španělsku, nazval jednu z kapitol *Fašismus s lidskou tváří*. Poznámky a poukazy k naší situaci nedávno či současně provázejí skryté či zjevné sarkasmy, jimiž autor rozhodně nešetří. Text je zároveň doslova nabitý informacemi, a tak celá problematika – od instalace frankistické diktatury po její demontáž – vyostává před čtenářem neobyčejně plasticky.

... Pro toho, kdo země za Pyrenejemi nevnímá pouze prizmatem slunných pláží, ale bere je jako nesmírně zajímavé území, na němž se s měrou nebývalou setkala tolik rozličných kultur, je kniha Jiřího Chalupy velmi cenným pramenem k poznání posledního půlstoletí vývoje a prostředkem k pochopení mnoha problémů současného demokratického Španělska.“ (Jan Zrzavý: *Jak ve Španělsku umírala gulášová literatura*, Lidové noviny 10. 11. 1997)

„... Plastický a analytický pohled na Španělsko tohoto období nabízí svižně napsaná, fakty nabitá a bohatými prameny doložená knížka mladého historika a hispanisty Jiřího Chalupy nazvaná *Jak umírá diktatura*. Tato pozoruhodná autorská práce s podtitulem *Pád Frankova režimu ve Španělsku*, kterou vydala olomoucká Votobia, je o to cennější, že s výjimkou překladových Dějin Španělska a Horvů s Juanem Carlosem, králem španělským nic dalšího z moderních dějin této země český trh nenabídl.

... Velkým kladem Chalupovy práce je především pokus o srovnání španělské a československé cesty k demokracii, jejichž někdy až překvapující analogie i rozdílná východiska a rozdílná řešení. Chalupova analýza, obsahující krom jiného i důležitý poznámkový aparát a chronologii událostí, ukazuje kořeny, které nás přivádějí k lepšímu pochopení španělského dneška i oné nedávno minulé doby.“ (Pavel Pošusta: *Pád frankismu očima českého historika*, Mladá fronta 8. 12. 1997)

-jič-

Diskuse, názory, ohlasy...

Ad: Několik řádků... (Žurnál UP č. 17, roč. 7)

Naše masmédiá věnovala v minulých dnech náležitou pozornost komunistickému převratu, který proběhl před padesáti lety v únoru 1948. K tomuto zásadnímu dějinnému přelomu v naší soudobé historii se vyjadřovali z různých stran a úhlů publicisté i renomovaní historikové.

Podle mého názoru se v nejruznějších úvahách neobjevila skutečnost, že nemalá část našich občanů (včetně intelektuálních elit) nástup komunistů k moci v dobré víře a upřímně vítala. Tito lidé se totiž domnívali, že je nový režim uchrání od politických pětůk a hospodářských krizí první republiky a že „velký sovětský bratr“ postaví hráz obávané německé rozpínivosti.

A k těmto lidem bezesporu patřil i levicový filozof a první rektor Univerzity Palackého v Olomouci J. L. Fischer. Svědčí o tom jeho nečetná dochovalá korespondence z tohoto období a především materiály Krajského akčního výboru Národní fronty uložené v olomouckém pracovišti Zemského archivu v Opavě. Ve Fischerově korespondenci existují dopisy, ve kterých uklidňuje své přátele a kolegy ze zahraničí ohledně poúnorové situace v Československu. *Vím, že bylo plno vody i ve Vašich novinách o tom, co se u nás dělo. Šlo to sice dosti ostře, ale přesto jen po česku. Nebyly žádné zmatky, tím méně nějaké oběti na životech. Teď se už všechno uklidňuje,* napsal J. L. Fischer Magdē van Emden-Boastové (zřejmě Češce provdané za Holanďana) do Amsterdamu 5. března 1948. Rektor UP obdržel i dopis od svého brněnského posluchače, ve kterém mu jeho žák vyčítá podporu únorovému převratu.

J. L. Fischer se stal 25. února 1948 členem Krajského akčního výboru Národní fronty, kde mu byla svěřena funkce předsedy kulturní a školské komise. *Této byla svěřena očista a personální organizace na školách, v kulturních institucích a v řadách osvětových inspektorů. Rektor PU napsal skvělý manifest k celé kulturní veřejnosti kraje olomouckého, kterýžto bude vydán jako plakát a jako leták v tisícovém nákladu a rozšířen po celém kraji v obcích, školách, profesorských sborech a mezi studující mládeží,* konstatuje se v zápisu ze schůze prezidia KAV NF v Olomouci z 3. března 1948. Ve zmíněném manifestu, nadepsaném *Rektor Palackého univerzity celé obci akademické a všem čtoucím pozdrav a datovaném 2. března 1948, J. L. Fischer mj. prohlásoval: Očistná smrt přehnalas se tímto krajem a mnozí z Vás se ptají: byla nutná, byla vskutku očistná? Byla nutná, neměl-li tento stát, ofešený přímo ve svých základech, jít ostříc bezměrným zmatkům, ano své zkáze. Vím, že mnozí z Vás ve své krátkozrakosti, a bojím se, že částečně i z politické zaslepenosti byste nechtěli vidět a přiznat toto nebezpečí. Prosím tedy, abyste si v klidném soustředění vybavili v duchu obraz, jaký skýtal tento stát před vyvrcholením a vyřešením krize. Prosím, abyste si stejně klidně uvědomili, kam směřovalo snažení těch, kdo domněle, hájíce demokracii v tomto státě, ve skutečnosti byli odhodláni zburcovat jej té jedině opory, na níž spočívá. Při tom Vás nemíním ujišťovat dále, že tento nápor, živý nadto z cizích zdrojů, vědomě cílil k rozpoutání bratrovražedného boje, protože mnozí z Vás by mi dnes ještě nevěřili. Než i kdyby tato smrt, o níž jsem mluvil, byla nutná, byla také očistná? Byla. Především bych chtěl proto, že s naprostou jednoznačností obnovila jedinou konstantu a jedinou záruku naší státní bezpečnosti: spojenectví se slovanskými národy se Sovětským svazem v čele. [...] Závěrem bych chtěl ještě, nikoli bez zadostiučinění, konstatovat, že*

Palackého univerzita vyšla z celé přehnavší se bouře bez úhony, dále vyslovit své přesvědčení, že stejně čestně obstojí i ve všech ostatních zkouškách, a konečně Vás ujistit, že pokud ponese odpovědnost za tuto univerzitu, nedopustím ani, aby jakkoliv byla dotčena svoboda badání, ale také ani aby jakkoliv jí bylo zneužito.

Jen těžko můžeme J. L. Fischera jako předsedy příslušné komise KAV NF v Olomouci zbavit odpovědnosti za sestavování seznamů „vyakčňených“ učitelů a kulturních pracovníků. Ze zápisů předsednictva KAV NF i školské komise je ale zřejmé, že J. L. Fischer spojoval nástup nového režimu s urychlením budování olomoucké univerzity. Fischer přicházel na zasedání s velkolepými plány na vybudování univerzitního města, získání dalších budov i mimo Olomouc (zámek Žadlovce) a konstituování právnické fakulty s ústavem pro plánování.

Budíž zdůrazněno, že J. L. Fischer záhy pochopil, čemu vlastně slouží – 27. září 1948 předsednictvo KAV NF v Olomouci oznámilo, že J. L. Fischer si vzal do konce roku dovolenou ze zdravotních důvodů a nebude se zúčastňovat ani schůzí komise, předsednictva a pléna KAV NF. Místo něj nastoupil do těchto funkcí středoškolský profesor Václav Losík.

*P. Urbášek,
ředitel Archivu UP*

Ad: Otázka pro ing. R. Pospíšila (Žurnál č. 19, s. 2)

V minulém čísle Žurnálu jsme si mohli přečíst námítku ing. R. Pospíšila z Právnické fakulty UP, týkající se zavádění kreditního systému na UP. Protože si myslím, že některé jeho připomínky jsou spíše nedorozuměním, a také proto, že vzhledem ke své pracovní činnosti se s touto problematikou setkávám velice často, chtěla bych se k některým z nich vyjádřit.

Ing. Pospíšil vážně pochybuje o tom, že by náš kreditní systém byl přijat v zahraničí. Chtěla bych upozornit, že kreditní systém Západočeské univerzity, který je používán jako model i pro UP, vychází z principů tzv. Evropského systému transferu kreditů (ECTS). Systém ECTS vyvinula Evropská komise v letech 1990–1995. Prvořadým cílem Evropské komise bylo vytvoření takového systému, který by umožnil univerzitám posoudit studijní výsledky studentů, kteří absolvují část svého studia v zahraničí. Ačkoliv Evropská komise nepožaduje po jednotlivých univerzitách, aby ECTS nahradil stávající kreditní systémy nebo jiný hodnotící systém (pokud daná země nebo škola používá už svůj existující kreditní systém, ECTS slouží jako jakési porovnávací měřítko), mnohé univerzity, zejména ty, které se zaváděním kreditního systému teprve začínají, vycházejí právě z modelu ECTS.

Chtěla bych také připomenout, že není zcela pravda, že zavádění kreditního systému se v zemích EU teprve chystá. Pilotního projektu ECTS, který testoval jeho efektivitu, se účastnilo celkem 145 vysokých škol. V roce 1995 byl zahájen program spolupráce ve školství SOCRATES. Tohoto programu se účastní drtivá většina univerzit EU, přitom jednou z nepsaných podmínek mezinárodní univerzitní spolupráce je zavedení právě systému ECTS. Univerzita Palackého požádala v loňském roce v rámci programu Socrates-Erasmus o finanční podporu, mimo jiné také na

zavedení kreditního systému. Přestože finanční možnosti programu Socrates nejsou neomezené, lze reálně předpokládat, že Evropská komise podpoří snahu univerzit (mimo jiné i UP) realizovat kreditní systém.

Co se týče nedostatku informovanosti o zavádění kreditního systému na UP, dovoluji si upozornit, že všechny fakulty byly v posledních měsících na několika úrovních obeznámeny jak s programem ZČU, tak se systémem ECTS. Zájemci o tuto problematiku měli možnost zúčastnit se semináře věnovaného kreditnímu systému ECTS, který se uskutečnil 20. 3. 1998 v prorektorské zasedací místnosti Rektorátu UP. Seminář vedli dva experti jmenovaní Evropskou komisí a pozvaní na UP v rámci pilotního projektu určeného na zavádění kreditního systému na FF UP.

Závěrem bych chtěla podotknout, že vzhledem k předpokládaným faktorům kvality hodnocení univerzit (viz Žurnál č. 19, s. 1, 3) bude existence kreditního systému, odpovídající principům Evropské komise a tím i kompatibilní v rámci celé Evropské unie, hrát stále důležitější úlohu. Zavedení nového systému není samozřejmě jednoduchou záležitostí, vyžaduje jisté úsilí, a ne každý je ochoten změnit zaběhaný systém. Je třeba se však dívat na tuto problematiku z hlediska dlouhodobých cílů. Kreditní systém přinese více komplikací současným akademikům, ale budoucí studenti i učitelé – nejen z UP, ale i ze zahraničí – ho zajisté ocení.

*H. Rozlívková,
kancelář zahraničních styků UP*

Studentská rubrika

Vyjádření zástupců studentů v AS FF UP

Jako každoročně, i letos se konalo setkání akademické obce FF UP, na kterém vedení fakulty a Akademický senát fakulty podle zákona (č.172/1990, §10, odst. 2, písm. i) skládají účty za uplynulý rok. Psalo se o něm i v předposledním čísle Žurnálu UP a Vodopádu. Žili jsme v domnění, že akademičtí funkcionáři a členové vedení fakulty zde mají za úkol zodpovědět dotazy členů akademické obce, nikoliv diskutovat mezi sebou za přihlížení shromážděných. To činí (bez přítomnosti nečlenů senátu, ale ta v žádném případě není vyloučena) na pracovních zasedáních celý rok. O to více nás překvapily názory M. Kišše, Jr., který se domnívá, že diskusi měli obstarat členové senátu. Zejména kritizoval studentské zástupce (tedy nás), kteří slíbili přenesení diskuse o některých problémech fakulty na akademickou půdu. Takový výklad našeho informačního letáku považujeme za zmatečný: pouze jsme doufali, že kritici poměrů, pánové Tucker a Kišš, Jr., se tváří v tvář **faktům** konečně vyjádří tam, kde je možnost na kritiku adekvátně reagovat. Pravdivé údaje o stavu fakulty jim však, jak se zdá, zavřely ústa. To, co posléze vyplodil pan Kišš, Jr., pro Žurnál UP, je příliš ubohé, než abychom se to snažili jakkoliv komentovat či vyvracet.

Místo toho bychom chtěli reagovat na několik kritických připomínek a zodpovědět

vyslovené či zatím nevyslovené dotazy, týkající se naší činnosti jako členů AS FF UP. Nelze zde hovořit o „studentské komoře“; žádný právní dokument tento termín neuvádí, zástupci studentů se stejně jako zástupci pedagogických a vědeckých pracovníků na činnosti senátu plnohodnotně podílí. Liší se pouze tím, že jsou voleni studenty v samostatných volbách.

Pár slov o nich: Byli jsme kritizováni za to, že kvůli špatné organizaci se posledních voleb zúčastnilo asi dvacet studentů. Poslední řádné volby, z nichž většina současných zástupců vzešla, organizovali tehdy odstoupící členové AS FF, z nich žádný již členem senátu není. Doplňovací volby na dvě uvolněná místa se konaly již v naší režii o rok později a jejich propagace byla zajištěna mnohem lépe; účast se, bohužel, výrazně nezvedla. Jsme přesvědčeni, že lze učinit ještě více. Příští řádné volby hodláme uspořádat jiným způsobem, aby se jich mohl zúčastnit co možná nejvyšší počet studentů.

Nejvážnějším problémem, se kterým se potýkáme, je malý zájem studentů o činnost akademického senátu. Možná by mohla proběhnout (či periodicky probíhat) jakási „osvěta“, která by činnost AS (případně jiných orgánů FF a UP) studentům přiblížila, zřejmě to stojí za úvahu. Na druhou stranu, studenti vysoké školy nejsou přece malé děti a je přede vším v jejich zájmu starat se o svá práva. Kdo nechce, toho přece nemůžeme nutit.

Existence senátu by přitom neměla být žádným tajemstvím. (Bohužel, v anketě posledního čísla Vodopádu se dočteme spíše pravý opak. Za tento stav cítíme svůj díl odpovědnosti.) Poprvé se o ní mohou studenti dozvědět hned v zápisu do 1. ročníku, kde je k máni tzv. bílá kniha. V ní jsou jména všech členů AS FF UP. Na jednom z nejfrekventovanějších míst v areálu FF, hned vedle bufetu u rektorátu, je nástěnka AS FF, na které je rovněž seznam všech senátorů, dále zápisy z jednání a případně další informace. Podobné informace najdete také na nových webových stránkách univerzity (<http://www.upol.cz>). Jednání AS FF jsou přístupná se souhlasem senátu.

Další palčivou oblastí je sféra vzájemné komunikace. Ani fakt, že jde téměř o symptom naší současné společnosti, není omluvou pro žádnou ze stran. Základní informace o činnosti AS poskytuje již zmíněná nástěnka. Během času se kolem nás vytvořil nevelký, ale poměrně stabilní okruh studentů, jimž podrobnější informace předáváme přímo, ústně, případně zapůjčíme písemné materiály z jednání. Občas se na někoho z nás dokonce obrátí skupinka studentů s tím či oním problémem; většina z nich se dá řešit v rámci katedry, jiné spadají do kompetence kolejni samosprávy či SKaMu.

Pokud alespoň někdo (zejména ze studentů) dočetl až sem, děkujeme. Máte-li další dotazy, připomínky, návrhy (slušné), nadávky apod., těšíme se.

Zástupci studentů v AS FF UP

T. Bartošek (barto@risc.upol.cz),

L. Doležalová,

M. Horváth (horvath@risc.upol.cz),

T. Kokoška (kokoska@risc.upol.cz),

T. Mach (macht@risc.upol.cz),

J. Nesvadba (nesvadba@risc.upol.cz), J. Skoupý

MEZI NÁMI VZDĚLNCI

O 21 let mladší bratr olomouckého světcího biskupa Otty Honoria hraběte z Ekghu a Hungersbachu

LEOPOLD BEDŘICH HRABĚ Z EKGHU
A HUNGERSBACHU

zahájil svou dráhu římskokatolického duchovního studiem humanior a filozofie na olomoucké jezuitské akademii a od roku 1711 na římském Germaniku, kde v roce 1714 slavně obstál při závěrečném kolokviu z filozofie před tehdejšími olomouckými biskupem kardinálem Wolfgangem ze Schratzenbachu a dvaceti profesory a preláty kardinálova doprovodu. Kardinál Schratzenbach pak nadějnému studiosovi platil pobyt v jedné šlechtické koleji, a ten si zde doplnil právníká studia. Mladý hrabě Ekgh setrval v Římě asi do roku 1719, kdy se vrátil na Moravu. Na jaře roku 1721 navštívil Ekgh kardinála Schratzenbacha v Neapoli; přivezl kardinálovi nemalou sumu dukátů od kardinálova bratra Otty Schratzenbacha a dopis, v němž byl pisatelem charakterizován jako „ein feiner Mensch (jemný člověk)“. Kardinál Schratzenbach se evidentně s touto charakteristikou ztotožnil, neboť v srpnu téhož roku jmenoval Ekgha děkanem v Mohelnici, 15. listopadu téhož roku byl Ekgh vysvěcen na kněze, na kardinálovo příměření byl přijat za kanovníka ve Frisinkách (Freising) v Bavorsku a krátce nato papežskou provizí získal nesidelní kanonikát v Olomouci. Jako mohelnický děkan naléhal Ekgh na náležité vybírání desátků od poddaných, vymáhal na nich roboty a dokonce je i věznil; záhy se dostal do rozepří s poddanými příjařených vsí, takže ho musela olomoucká biskupská konzistoř poučit, že nemůže o své vůli měnit povinnosti poddaných vyměřené v urbářích. Ekgh však pokračoval i ve studiu – v roce 1727 byl olomouckou univerzitou prohlášen doktorem filozofie a roku 1735 dosáhl doktorátu teologie; k oslavám svatořečení Jana Nepomuckého roku 1731 vydal tiskem svou panegyrickou řeč „Das beredte Stillschweigen (Výmluvné mlčení)“.

Dne 18. června 1729 byl Leopold Bedřich hrabě z Ekghu a Hungersbachu postaven jako probošt do čela kapituly při kolegiálním kostele sv. Mořice v Kroměříži, 28. června 1743 se stal arcijáhnem olomoucké kapituly; proti dosavadním zvyklostem a k nelibosti tehdejšího olomouckého biskupa Jakuba Arnošta hraběte z Lichtenštejna si podržel nejen proboštsví v Kroměříži, ale i zmíněný kanonikát ve Frisinkách (v tom ohledu se za Ekghu v Římě přimluvil jeho příbuzný kardinál Kolonitsch). Dne 25. května 1750 byl Ekghovi svěřen úřad generálního vikáře a po volbě kapitulním děkanem 22. února 1750 Ekgh opustil svou dosavadní rezidenci v dnešní Wurmově ulici č. 7 a přestěhoval se do rezidence děkanské na dnešním Václavském náměstí č. 3–5, proboštsví v Kroměříži se však ani tentokrát nevzdal a sede vacante (tj. neobsazeným stolcem) byl i kapitulním vikářem. Církevní kariéra Leopolda Bedřicha hraběte z Ekghu a Hungersbachu vyvrcholila 27. dubna 1758, kdy byl bez ohledu na svoji vlekou chorobu zvolen olomouckým biskupem. Trvalou památku na své biskupské působení zanechal Ekgh v kroměřížském zámku, kde nechal vyzdobit malbami sály ve 2. poschodí, zejména však podnítil a financoval zhotovení velkolepých fresek v Manské sále, které provedl nejznámější freskař té doby, Rakušan František Antonín Maulpertsch (1724–1796).

Olomoucký biskup Leopold Bedřich hrabě z Ekghu a Hungersbachu zemřel 15. prosince 1760 a byl pohřben ve farní kapli Panny Marie Bolestné u kroměřížského chrámu sv. Mořice, kterou vlastním nákladem vystavěl. Svůj nemalý majetek odkázal na různé dobročinné a církevní účely, z čehož 54 606 zlatých připadlo kněžskému semináři v Olomouci. Smrtí Leopolda Bedřicha hraběte z Ekghu a Hungersbachu vymřel tento hraběcí rod po meči.

Znak hrabata z Ekghu a Hungersbachu – tedy i onen malovaný erb v bývalém presbytáři kaple rezidence ve Wurmově ul. 7 – má čtorečný štít, v jehož 1. a 4. poli je červeně a stříbrně dělený půlměsíc v poli střídavých barev (původně znak vymřelého rodu Hungersbachů), ve 2. a 3. stříbrném poli se ukazuje modrý, zlatě korunovaný vlk. Srdeční štítek (původní rodový znak Ekghů) erbu je štípený, heraldicky pravé pole štítku je stříbrné s černým břevnem (podle jiných pramenů je pole černé a břevno stříbrné), levé pole je černo-stříbrně šachováno. Na štítě jsou tři korunované helmy; klenotem první helmy zleva je vlk sedící na koruně, pokrývadla jsou modro-stříbrná, klenotem prostřední helmy je pár křídel s půlměsíci v barvách 1. pole štítu, pokrývadla jsou červeno-stříbrná, konečně klenotem třetí helmy je původní rodový klenot, tj. rostoucí černo-stříbrně šachovaný gryf, pokrývadla jsou rovněž černo-stříbrná.

V Erboovním sále bývalého kapitulního děkanství je erb Otty Honoria hraběte z Ekghu a Hungersbachu umístěn na stěně se dvěma okny, a to ve druhé řadě znakových kazet shora, erb jeho bratra Leopolda Bedřicha se nalézá na stěně se dvěma dveřmi v téže řadě znakových kazet (přínáležitost jinak totožných erbů bratří Ekghů v Erboovním sále vyplývá z chronologického řazení těchto kazet).

Jiří Fiala

Trpělivým čtenářkám a čtenářům těchto výkladů o skulpturálních erbech dekorujících budovy Univerzity Palackého autor oznamuje, že jejich pokračování naleznou v deníku Mladá fronta Dnes – Střední Morava v rámci seriálu Erboovník města Olomouce.

Malovaný znak kapitulního vikáře a kroměřížského probošta Leopolda Bedřicha hraběte z Ekghu a Hungersbachu (v letech 1758–1760 olomouckého biskupa) v bývalém presbytáři kaple rezidence v dnešní Wurmově ul. 7; foto Tomáš Jemelka

Neúplný znak olomouckého biskupa Leopolda Bedřicha hraběte z Ekghu a Hungersbachu v podání olomouckého heraldika Jiřího Loudy

Námět: Public relations na UP

Public relations – luxus, nebo nutnost?

V několika dalších řádcích vám přinášíme poslední stanovisko k potřebnosti oddělení public relations na Univerzitě Palackého, kterým současně uzavíráme diskusi na dané téma. **Potřebuje Univerzita Palackého oddělení public relations?**

Public relations je pojem již delší dobu velmi frekventovaný na naší vysoké škole, avšak jeho přesná definice nebyla dosud oficiálně stanovena. Velmi často je pod tímto pojmem spatřována jak činnost hospodářská směřující k získání finančních prostředků, tak činnost informační, a to jak navenek UP, tak uvnitř naší vysoké školy.

Dosavadní zkušenosti při uskutečňování akcí Roku univerzity by zřejmě nasvědčovaly tomu, že PR by mohlo sehrát významnou úlohu při získávání finančních prostředků v rámci propagace a reklamy. Tuto zkušenost však nelze zobecnovat a z hlediska organizačního uspořádání vysoké školy je zřejmě nesyrové začleňovat do oddělení řešící informační problematiku činnosti ekonomického charakteru.

Z hlediska propagace a vytvoření obecného povědomí o UP je, v současné době informační exploze, nezbytně nutné tuto činnost provozovat koordinovaně za celou UP. Takovou činností lze čelit očekávaným konkurenčním tlakům jiných vysokých škol a rovněž uvnitř vysoké školy vytvořit pocit soudržnosti jednotlivých organizačních jednotek a jejich zaměstnanců k Univerzitě Palackého jako k instituci. Základním předpokladem pro systémové působení je vytvoření systému informačních toků uvnitř univerzity a pružné komunikace mezi všemi jejími organizačními články.

Z toho, co bylo řečeno, vyplývá, že nejsem přesvědčen o nutnosti vytvořit nové oddělení public relations, avšak považuji za nutné ve stávající organizační struktuře vymezit úlohu jednotlivých složek při daných činnostech a zejména pak určit osobu odpovědnou za koordinaci těchto činností. Při zmíněné činnosti budou pochopitelně získávány informace, které lze materializovat ve prospěch UP, což by však mělo být úlohou specializovaného Komerčního centra, na jehož potřebnost jsem již mnohokrát v minulosti upozorňoval.

JUDr. Ludvík Antonů
vedoucí právního oddělení UP

Od pomyslné startovací čáry jsme se odrazili podruhé

Public relations bylo námětem posledních tří čísel. Dotazovali jsme se formou ankety, zdali je uvedené oddělení na

Univerzitě Palackého potřebné nebo ne. Kladné odpovědi, které v anketě převážily, naznačují dokonce nutnost tohoto oddělení a snad mohou sloužit jako první krok ke změně univerzitního nazírání na „přepychovou“ práci v public relations. Ovšem s ohledem na to, že zmíněný krůček již jednou podniknut byl a ke změně nevedl, změnu nemusí zaznamenat ani další desítky řádků, které jsme publikovali v minulých třech číslech. Před několika lety totiž většina zainteresovaných také chápala, že se bez činnosti starající se o tzv. „zviditelňování“ UP neobejde. Jenže realizace myšlenky o public relations ztroskotala. Dnes se nacházíme v podobné situaci, opět jsme se vrátili na pomyslnou startovací čáru a klademe si otázku, která již dávno zodpovězena byla. Budeme-li reagovat a činit stejně jako dříve, otázku o public relations si můžeme pokládat za rok či dva znovu... Ovšem opět ze startovací čáry.

Ve směru k aktivnímu pojetí public relations byla UP po r. 1989 jednou z nejčinnějších v republice. Svědčí o tom i záznamy z cest bývalého šéfredaktora Žurnálu UP PhDr. M. Veselovského. Jestliže ale ještě i dnes zůstává někdo v tomto různovém opojení, nechť rychle ze snů procitne. Situace se na vysokých školách, možná k úžasu mnohých, citelně změnila. Otázku, zdali potřebují svou univerzitu prezentovat jako instituci důvěryhodnou, zdali je potřebné tvořit a upevňovat „image“, a to mj. i tím, že se snaží o dosažení vzájemného porozumění pomocí pravdivých a úplných informací, zdali potřebují univerzitu cíleně (neustále) zviditelňovat, zdali je nutná komunikace, a to na různých úrovních, si mnohé vysoké školy už pokládat nemusí. Např. na Masarykově Univerzitě v Brně či Ostravské univerzitě se otázkou potřebnosti PR dávno nezabývají. Ať už činnost, která odpovídá PR, vykonává jeden člověk (Ostravská univerzita) nebo se o práci nějakým způsobem dělí více lidí (Masarykova univerzita), ať už je začleněno oddělení PR přímo pod rektora univerzity (Ostravská univerzita) či spadá strukturálně do odboru prorektora pro zahraniční záležitosti, konkrétně pod zahraniční oddělení (Masarykova univerzita), je podstatné jedno – činnost, která odpovídá práci public relations, je považována, i vzhledem k vývojovým tendencím vysokého školství, za práci potřebnou a nezastupitelnou.

M. Poláková

...a tento týden...

PONDĚLÍ 23. BŘEZNA

U-klub, 19.00 hod.: Wabi Daněk & Miloš Dvořáček (folková legenda hraje písničky z alb Rosa na kolejích, Vítr, Pískoviště).

ÚTERÝ 24. BŘEZNA

Posluchárna č. 202, Olomouc-Hejčín, 13.30 hod.: Seminář z diferenciálních rovnic: Periodická řešení funkcionálních diferenciálních systémů. Přednáší: doc. RNDr. Jan Andres, CSc. (PřF UP).

U-klub, 19.00 hod.: Made in Gambrinus – festival noc plná hvězd – Trinec '98 (soutěžní festival začínajících rockových kapel).

STŘEDA 25. BŘEZNA

Klinika alergologie a klinické imunologie, knihovna, 14.00 hod.: seminář: Metody izolace RNA se zaměřením na využití biomagnetické separace.

Katedra matematiky PřF UP, posluchárna č. 28, 14.00 hod.: přednáška (v rámci studentských vědeckých seminářů) prof. Grahama H. Littlera (Univerzita of Derby, UK) Skill or understanding are both necessary?

Teoretické ústavy LF UP, 16.00 hod.: Přednáškový večer Psychiatrické kliniky LF a FN UP v Olomouci. Koordinátor: doc. MUDr. Jaroslav Bouček, CSc.

Muzeum umění, sál Beseda, 16.30 hod.: přednáška RNDr. Pavla Nováčka, CSc. – Týden v Riu (beseda s diapozitivy o dnešní Brazílii).

Kostel Panny Marie Sněžné, 18.00 hod.: kněžské svěcení fr. Františka Hylmara SJ.

ČTVRTEK 26. BŘEZNA

Filmový sál, Křížkovského 10, 20.00 hod.: studentská filmová projekce – Válec a housle. Režie Andrej Tarkovskij.

SOBOTA 28. BŘEZNA

Sportovní hala FTK UP, 10.00; 15.00: volejbal SK UP – turnaj, st. dorostenci P–ČR.

Sportovní hala FTK UP, 17.00: volejbal SK UP – turnaj, dorostenky P–ČR.

NEDĚLE 29. BŘEZNA

Sportovní hala FTK UP, 9.00: volejbal SK UP – turnaj, st. dorostenci P–ČR.

Sportovní hala FTK UP, 10.00: volejbal SK UP – turnaj, dorostenky P–ČR.